

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:
СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

підготовки бакалаврів
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 032 Історія та археологія
освітньо-професійної програми
«Історія, європеїстика, археологія»

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «**Охорона культурної спадщини: світовий та український досвід**» підготовки бакалаврів галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія за освітньо-професійною програмою «Історія, європеїстика, археологія».

Розробник: ГАВРИЛЮК ОЛЕКСАНДР НИКИФОРОВИЧ, доцент кафедри історії України та археології, кандидат історичних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії України та археології, протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (проф. Баран В. К.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 032 Історія та археологія освітньо-професійна програма «Історія, європейстика, археологія» освітній рівень – бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів – <u>150/5</u>		Рік навчання – <u>4-й</u>
		Семестр – <u>8-й</u>
ІНДЗ: <u>є</u>		Лекції – <u>24</u> год.
		Практичні (семінарські) – <u>24</u> год. Індивідуальні – <u>0</u> год.
		Самостійна робота – <u>96</u> год.
	Консультації – <u>6</u> год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання –		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові: Гаврилук Олександр Никифорович

Науковий ступінь: кандидат історичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент

Контактна інформація: тел. +38 (050) 206 46 48; +38 (067) 720 18 50;

e-mail: romir1991@ukr.net

Дні занять: згідно з розкладом факультету за посиланням

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації: вівторок, 17.00–18.00, п'ятниця, 15.00–16.00,

III. Анотація та оцінювання навчальної дисципліни

Предмет вивчення	Теорія, історія і сучасна практика охорони у світі та в Україні культурної спадщини як процесу обліку (виявлення, наукового вивчення, класифікації, державної реєстрації), консервації, реставрації, музеєфікації, належного утримання і використання пам'яток історії та культури.
Мета	Розкрити зміст і значення пам'яткоохоронної роботи, набутого в її середовищі досвіду як вагомого засобу збереження для сучасної світової цивілізації, українського суспільства культурних цінностей – носія традицій, історії, духовних надбань людства впродовж всього часу його існування.
Завдання	Висвітлити теоретичні засади здійснення у світі і в Україні пам'яткоохоронної роботи, її категоріально-понятійний апарат; охарактеризувати формування і зміст діяльності міжнародних та українських пам'яткоохоронних організацій і структур; з'ясувати міжнародну і національну нормативно-правову базу пам'яткоохоронної справи; розкрити історичні етапи її становлення, напрями та зміст пам'яткоохоронних заходів, здобутки і нереалізовані можливості; показати перспективи розвитку охорони культурної спадщини на міжнародній арені і в Україні зокрема.
Навчальна логістика	<p><i>Зміст дисципліни</i></p> <p>Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни. Історіографія та джерела.</p> <p>Тема 2. Зародження процесу охорони культурної спадщини у ранньомодерній Європі. Охорона пам'яток історії та культури у XIX – на початку XX ст., її законодавча база.</p> <p>Тема 3. Світові музеї XIX – початку XX ст. як вагомні осередки збереження культурних цінностей.</p> <p>Тема 4. Початки пам'яткоохоронної справи в Україні, її розвиток у другій половині XIX – на початку XX ст.</p> <p>Тема 5. Законодавча база охорони пам'яток історії та культури в українських землях під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій.</p> <p>Тема 6. Музейні заклади України XIX – початку XX ст. у системі пам'яткоохоронної роботи.</p> <p>Тема 7. Міжнародна пам'яткоохоронна діяльність міжвоєнного періоду (1921–1939 рр.).</p> <p>Тема 8. Втрати культурних цінностей у роки Другої світової війни, проблеми їх повернення та реституції.</p> <p>Тема 9. Створення та діяльність міжнародних пам'яткоохоронних організацій.</p> <p>Тема 10. Внесок міжнародних музейних організацій, інших міжнародних об'єднань в охорону світової культурної спадщини.</p> <p>Тема 11. Пам'яткоохоронна справа в Українській РСР впродовж другої половини 1940-х – початку 1990-х рр.</p> <p>Тема 12. Пам'яткоохоронна діяльність в незалежній Україні: законодавча база, функціонування Українського комітету</p>

	<p>ICOM, здобутки, проблеми та перспективи. <i>Види роботи:</i> лекції, семінарські заняття, самостійна робота. <i>Методи навчання:</i> лекції, усне опитування на семінарських заняттях, представлення презентацій, дискусії, підготовка рефератів, екскурсії, розв'язання проблемних завдань тощо. <i>Форми навчання:</i> очна, дистанційна</p>
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні проблеми історії в процесі професійної діяльності із застосування теорій і методів гуманітарних наук.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. 9. Здатність бути критичним і самокритичним. 10. Здатність працювати в команді.
Спеціальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах. 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією. 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи. 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.). 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних. 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-

	<p>культурної спадщини.</p> <p>8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища.</p> <p>9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p>11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p> <p>12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p>
Програмні результати навчання	<p>1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.</p> <p>2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.</p> <p>5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.</p> <p>6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.</p> <p>8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.</p> <p>9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.</p> <p>12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.</p> <p>13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.</p> <p>14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</p>
Пререквізити	Історія України, всесвітня історія, історія української і світової культури.

Інформаційне, навчально-методичне забезпечення	<p>1. Акуленко В. І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України. Київ : «Юстиніан», 2013.</p> <p>2. Гаврилюк С. В. Внесок міжнародних організацій в охорону всесвітньої культурної спадщини. Музейна справа на Житомирщині: історія та сучасність. Науковий збірник «Велика Волинь». Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції (Житомир, 8–9 жовтня 2020 р.). Вип. 60 / Упоряд. П. С. Скавронський. Бердичів : ФОП Мельник М. В. 2020. С. 315–322.</p> <p>3. Заремба С. Нариси з історії українського пам'яткознавства. Київ : ТОВ «Видавництво Аратта», 2002.</p> <p>4. Культурна спадщина людства: збереження та використання : навч. посіб. / за ред. В. І. Акуленко, І. П. Магазинщикова, М. І. Моздир, О.О. Тарасенко. Львів, 2002. 160 с</p> <p>5. Основи пам'яткознавства / Під заг. ред.: Гріффена Л. О., Титової О. М. ; кол. авт.: Гаврилюк О. Н., Гаврилюк С. В., Горбик В. О. [та ін.]. Київ : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, 2012. .</p> <p>6. Пам'яткознавство: правова охорона культурних надбань: 36. док. / Упор.: Л. В Прибега (кер. проекту) [та ін.]. Київ : Ін-тут культурології Академії мистецтв України, 2009.</p> <p>7. Офіційний сайт ЮНЕСКО. URL: https://en.unesco.org/</p>
Форми поточного і підсумкового контролю	<p>Усне опитування, тести, презентації, модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку.</p> <p>Модульний контроль проводиться у письмовій формі (тести) – дві модульні контрольні роботи (кожна по 30 балів). Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається шляхом складання кількості балів за поточне оцінювання (максимум 40 балів) з кількістю балів за дві модульні контрольні роботи (максимум 60 балів). За наявності незадовільної підсумкової оцінки або бажання підвищити її студент має можливість отримати додаткові бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, вирішити тести, підготувати презентацію тощо).</p>
Політика оцінювання	
Політика щодо академічної заборгованості	Її ліквідація можлива насамперед за наявності поважних причин, а також бажання студента. У випадку перебування студента на «вільному відвідуванні» дозволяється складання матеріалу протягом навчального семестру.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та заліку заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим в очній або дистанційній формах. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів навчальних робіт, передбачених курсом. Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються в усній або письмовій формі.
Оцінювання	

Види оцінювання	Бал
Опитування під час занять – усно	40
Модуль 1 (теми 1–6) – тести, теоретичні завдання	30
Модуль 2 (теми 7–12) – тести, теоретичні завдання	30
Залік - теоретичні завдання, тести	60
Загальна сума	100
Шкала оцінювання	
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Не зараховано